

ประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

Effectiveness of the Implementation of the Local Development Plan of the
Pathum Thani Provincial Administrative Organization

จตุรพงศ์ พรรณจันทร์แมน¹ ประเวศน์ มหารัตน์สกุล²

Jaturapong panjanman¹, Pravej Maharutsakul²

นักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี¹

Student, Master of Public Administration, Pathumthani University, Thailand¹

อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี²

Teacher, Political Science, Pathumthani university, Thailand²

Corresponding author's e-mail: New.panjanman@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กรอบแนวคิดใช้แนวคิดและทฤษฎีของ โรเบิร์ต เอส แคปแลน และ เดวิด พี นอร์ตัน ประชากรได้แก่ประชาชนในเขตจังหวัดปทุมธานี จำนวน 1,240,940 คน นำมาคำนวณขนาดอย่าง ด้วยการใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน ได้จำนวน 399.87 คน เพื่อความเหมาะสมและเพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูล จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าเอฟ

ผลการศึกษา พบว่า 1) ประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ด้านพึงพอใจของผู้รับบริการ และด้านการให้บริการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ การดำเนินงาน แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

Abstract

The objectives of this research were to 1) examine the level of effectiveness of the implementation of the local development plan of the Pathum Thani Provincial Administrative Organization, and 2) compare the effectiveness of the implementation of the local development plan of the Pathum Thani Provincial Administrative Organization, classified by personal factors. This study was a quantitative research. The conceptual framework of this study was applied from the concepts and theories of Robert S. Kaplan and David P. Norton. The population consisted of residents in Pathum Thani area, totaling 1,240,940 people. The sample size was calculated using the formula of Taro Yamane, resulting in 399.87 participants. For appropriateness and adequacy for data analysis, the sample size was therefore set at 400 participants. The research instrument was a Likert type 5-rating scale questionnaire. Statistics used for data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research results revealed that 1) the level of effectiveness of the implementation of the local development plan of the Pathum Thani Provincial Administrative Organization, as a whole, was at a high level. When considered each aspect, the mean scores ranged from highest to lowest, it was found that all four aspects were at a high level. Infrastructure aspect had the highest mean score, followed by learning and development aspect, customer satisfaction aspect, and service delivery aspect, which had the lowest mean score, respectively. 2) The results of the comparison of the effectiveness of the implementation of the local development plan of the the Pathum Thani Provincial Administrative Organization , classified by personal factors, revealed that respondents with different education levels and monthly income did not differ in their opinions regarding the effectiveness of the implementation of the local development plan. However, respondents with different genders, ages, and occupations showed statistically significant differences in their opinions at the .05 level.

Keywords : Effectiveness, Local development plan, Pathum Thani Provincial Administrative Organization

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้รัฐพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือกันเพื่อให้การบริการสาธารณะและการใช้จ่ายงบประมาณมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน พร้อมทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตบริการ ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างโปร่งใส รอบคอบ และรับผิดชอบต่อสาธารณะ รัฐมนตรีต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎร และรับผิดชอบต่อร่วมกันต่อ รัฐสภาไทย ในการกำหนดและดำเนินนโยบายของรัฐบาล ขณะเดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดบริการสาธารณะและกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของประชาชน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 76, 164, 250)

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. 2549 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจจัดบริการสาธารณะ และจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พร้อมประสานแผนพัฒนาจังหวัดตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (มาตรา 17) ขณะที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนา พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. 2561 กำหนดให้แผนพัฒนาท้องถิ่นประกอบด้วยวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และโครงการที่สอดคล้องกับแผนระดับพื้นที่ต่าง ๆ โดยจัดทำผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาคม หน่วยงานรัฐ และข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่ เพื่อให้แผนมีความต่อเนื่อง และเหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 17; ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนา พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. 2561)

การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับนโยบาย การบริหาร การเงินการคลัง และการปฏิบัติ ตามกฎหมาย โดยอยู่ภายใต้กำกับของ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกระทรวงมหาดไทย ซึ่งกำหนดให้แผนพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องกับแผนระดับชาติ ระดับกระทรวง จังหวัด และอำเภอ พร้อมการมีส่วนร่วม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาคม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2566) ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยกำหนดแนวทางเสริมสร้างความรู้แก่คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง และบูรณาการแผนกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและคำนึงถึงบริบทพื้นที่ที่สำคัญ (กระทรวงมหาดไทย, 2566)

การจัดทำแผนพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี มุ่งสร้างความสมดุลด้านเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดยุทธศาสตร์และโครงการที่ยืดหยุ่น สอดคล้อง นโยบายผู้บริหาร และตอบสนองปัญหาพื้นที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน แผนพัฒนา ท้องถิ่น ยังช่วยเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับชุมชน กระตุ้นเศรษฐกิจ และสร้างความผูกพันต่อท้องถิ่น พร้อมทั้ง บูรณาการข้อมูลจากประชาคมเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2566) กระนั้นยังพบข้อจำกัดด้านการบูรณาการเชิงรุกและการตอบสนองความต้องการประชาชนได้ไม่ครอบคลุมทุกมิติ

ของการพัฒนา ปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้
องค์กรภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปรับรูปแบบการบริหารและการให้บริการสาธารณะสู่ระบบดิจิทัล
ที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น
ยังเผชิญข้อจำกัดด้านความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและการบูรณาการเชิงนโยบายในพื้นที่

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
เพื่อประเมินระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผน และเปรียบเทียบประสิทธิผลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
ของผู้เกี่ยวข้อง อันจะเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาการบริหารท้องถิ่น ให้ตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลง
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน
จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน
จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) (Creswell, and Creswell, 2018) โดยอาศัย
กรอบแนวคิด ทฤษฎี ของ โรเบิร์ต เอส แคปแลน และ เดวิด พี นอร์ตัน (1996,2001) รวมทั้งระเบียบ
กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนา พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. 2561 การศึกษาครั้งนี้
กำหนดสมมติฐานไว้ดังนี้ 1) ประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน
จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก และ 2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน
มีความคิดเห็น ต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
แตกต่างกัน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม แบบประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีความเชื่อมั่น
ทั้งฉบับเท่ากับ .88 สอบถามข้อมูลจากประชาชนในเขตจังหวัดปทุมธานี จำนวน 1,240,940 คน นำมาคำนวณ
ขนาดอย่าง ด้วยการใส่สูตรของ ทาโร ยามาเน ได้จำนวน 399.87 คน (Yamane,1970) เพื่อความเหมาะสม
และเพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูล จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 400 คน และสุ่มอย่างแบบหลาย
ขั้นตอน เก็บข้อมูลช่วงเดือนกันยายน ถึง พฤศจิกายน พ.ศ. 2568 วิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา (ความถี่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และสถิติอ้างอิง ได้แก่ t-test และ F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 213 คน (ร้อยละ 53.25) และเพศชาย 187 คน (ร้อยละ 46.75) ส่วนใหญ่มีอายุ 34-49 ปี 193 คน (ร้อยละ 48.25) รองลงมาอายุ 50 ปีขึ้นไป 110 คน (ร้อยละ 27.50) และอายุ 18-33 ปี 97 คน (ร้อยละ 24.25) ด้านการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่จบปริญญาตรี/ปวส. 125 คน (ร้อยละ 31.25) รองลงมามัธยมศึกษาตอนต้น 103 คน (ร้อยละ 25.75) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. 91 คน (ร้อยละ 22.75) และสูงกว่าปริญญาตรี 81 คน (ร้อยละ 20.25) ด้านรายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท 141 คน (ร้อยละ 35.25) รองลงมา 20,001-30,000 บาท 115 คน (ร้อยละ 28.75) รายได้ไม่เกิน 10,000 บาท 73 คน (ร้อยละ 18.25) และ 30,001 บาทขึ้นไป 71 คน (ร้อยละ 17.75) ส่วนด้านอาชีพ พบว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร 151 คน (ร้อยละ 37.75) รองลงมาพนักงานเอกชน 105 คน (ร้อยละ 26.25) ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ 81 คน (ร้อยละ 20.25) และธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 63 คน (ร้อยละ 15.75)

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.72$; S.D. = .713) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.76$; S.D. = .896) รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ($\bar{X} = 3.73$; S.D. = .873) ด้านพึงพอใจของผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.66$; S.D. = .903) และด้านการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.57$; S.D. = .971) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยรวม

(n= 400)

ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี	ระดับประสิทธิผล			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านการให้บริการ	3.57	.971	มาก	4
2. ด้านพึงพอใจของผู้รับบริการ	3.66	.903	มาก	3
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.76	.896	มาก	1
4. ด้านการเรียนรู้และพัฒนา	3.73	.873	มาก	2
รวม	3.72	.713	มาก	

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนา

ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง ที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามเพศ

(n= 400)

ประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี	ชาย (187)		หญิง (213)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการให้บริการ	3.59	.57	3.38	.41	4.347	.000*
2. ด้านพึงพอใจของผู้รับบริการ	3.61	.59	3.47	.42	2.723	.004*
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.60	.52	3.44	.36	3.439	.000*
4. ด้านการเรียนรู้และพัฒนา	3.62	.53	3.56	.40	1.960	.004*
รวม	3.60	.52	3.46	.34	3.242	.000*

*p ≥ 0.05

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 5.095$, Sig. = .007) ขณะที่ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน ($F = 2.359$, Sig. = .072) นอกจากนี้ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.716$, Sig. = .012) ส่วนประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน ($F = 2.552$, Sig. = .056)

อภิปรายผลและสรุปผล

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านโครงสร้างพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการเรียนรู้และพัฒนา ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการและด้านการให้บริการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์การบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของธนภุต โพธิ์เงิน (2563) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในเขตจังหวัดปทุมธานี พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการร่วมรับ

ผลประโยชน์และด้านการร่วมปฏิบัติ อีกทั้งปัจจัยด้านการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สะท้อนให้เห็นว่าการบริหารจัดการที่ดีและการสร้างแรงจูงใจมีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิผลของการดำเนินงานท้องถิ่น แม้ว่าผลการวิจัยเชิงคุณภาพจะพบว่าประชาชนบางส่วนยังขาดเวลาและความตระหนักในการเข้ามามีส่วนร่วมก็ตาม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพีรพล ไชยณรงค์ศักดิ์ (2562) ที่ศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่บางด้าน เช่น ด้านการให้บริการ และด้านการเรียนรู้และพัฒนาอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าประสิทธิผลของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขึ้นอยู่กับบริบทการบริหารจัดการและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาค้างนี้

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ พบว่า โดยรวมประชาชนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านเพศ อายุ และอาชีพ ขณะที่ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรมีลักษณะครอบคลุมและเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การให้บริการสาธารณะ และการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ส่งผลให้ประชาชนรับรู้ผลการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน แม้จะแตกต่างกันด้านระดับการศึกษาและรายได้ก็ตามสะท้อนถึงความเป็นธรรมและการไม่แบ่งแยกในการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของพีรพล ไชยณรงค์ศักดิ์ (2562) ที่ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการให้บริการและด้านการเรียนรู้และพัฒนาอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาท้องถิ่นที่เน้นการบริการสาธารณะและการพัฒนาศักยภาพประชาชนสามารถส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิผลขององค์กรได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธนภุต โพธิ์เงิน (2563) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดปทุมธานี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการร่วมปฏิบัติ ขณะเดียวกันปัจจัยด้านการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยเชิงคุณภาพระบุว่าประชาชนบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาและภาระการประกอบอาชีพ ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและการส่งเสริม

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชาชนรับรู้ถึงประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับสูง และช่วยลดความแตกต่างด้านความคิดเห็นระหว่างกลุ่มประชาชนในมิติทางสังคมและเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม

สรุป

การวิจัยเรื่องประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการเรียนรู้และพัฒนา ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ และด้านการให้บริการตามลำดับ สะท้อนถึงการบริหารงานที่สอดคล้องกับแนวทางธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน ภายใต้กรอบการกำกับของกระทรวงมหาดไทย และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผลการเปรียบเทียบตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศ อายุ และอาชีพ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนระดับการศึกษา และรายได้ ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าการให้บริการสาธารณะเข้าถึงประชาชนอย่างค่อนข้างเท่าเทียม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวทางการบริหารราชการตามหลักการที่กำหนดในนโยบายของรัฐและความรับผิดชอบ รวมทั้งงานวิจัยที่เน้นบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความสำเร็จของแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยสรุปการบริหารตามแผนที่เน้นธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วม และการพัฒนาพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่องประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี แม้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อให้สามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1. ด้านการให้บริการ ควรปรับปรุงระบบอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อราชการ โดยจัดให้มีป้ายบอกตำแหน่งหน่วยงานและจุดให้บริการที่ชัดเจน เข้าถึงง่าย รวมทั้งจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น น้ำดื่ม มุมอ่านหนังสือ/เอกสารประชาสัมพันธ์ และบริการอินเทอร์เน็ต เพื่อเพิ่มความสะดวก และลดระยะเวลาการรอคอยของประชาชน
2. ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการควรจัดทำแผนผังขั้นตอนการให้บริการในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และแสดงอย่างชัดเจนในจุดบริการ พร้อมทั้งพัฒนาทักษะการสื่อสารของเจ้าหน้าที่ให้สามารถอธิบายข้อมูลขั้นตอน และเอกสารที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเป็นมิตร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการ
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรเพิ่มและปรับปรุงระบบไฟฟ้าสาธารณะให้เพียงพอและมีความสว่างเหมาะสม โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยงและเส้นทางคมนาคมหลัก ตลอดจนวางแผนบำรุงรักษาถนนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพตลอดเวลา
4. ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเวทีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งดำเนินการสำรวจความต้องการของประชาชน

อย่างสม่ำเสมอ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้การพัฒนามีความสอดคล้องกับบริบทพื้นที่และความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เพื่อนำผลการวิจัยมาจัดรูปแบบการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาถึงความสัมพันธ์ในการให้บริการระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนผู้ที่มาใช้บริการ เพื่อให้ทราบความคิดเห็นที่แตกต่างเกี่ยวกับจุดบกพร่องขององค์กร

เอกสารอ้างอิง

- ธนกฤต โพธิ์เงิน (2563) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในเขตจังหวัดปทุมธานี
รพล ไชยณรงค์ศักดิ์ (2562) ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่
อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (5th ed.). SAGE Publications.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2001). *The strategy-focused organization: How balanced scorecard companies thrive in the new business environment*. Harvard Business School Press.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1996). *The balanced scorecard: Translating strategy into action*. Harvard Business School Press.
- Yamane, T. (1970). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.). Harper & Row.